# VOTA
# ET MOTIVA
# A PROCESSV IN
## CVRIA DOMINI IVSTITIÆ

Aragonum, ex Scribania Martini Thomæ de la Nuza, Regentis principalis illius, habito, & actitato, intitulato Processus Curatoris Philippi Castillo, super Grauaminibus.

IN PROCESSV, & causa in Curia Domini Iustitiæ Aragonum, habito & actitato, intitulato, *Processus Curatoris Philippi Castillo habitatoris Ciuitatis Cæsaraugustæ, super Iuris firma Grauaminum factorum*: interuenientibus in Camera Consilij eiusdem Curiæ, Illustribus Dominis Dominico Augustino Salabert, Ioanne Francisco Iubero, Ioanne Sanz de Armora, Ferdinando de Azcon, & Gaspare Lupertio Taraçona, Locūtenentibus Illustrissimi Domini Don Lucæ Perez Manrique militis, Maiestatis Domini nostri Regis Consiliarij, ac Iustitiæ Aragonum: Existenteq; dicto, & præintitulato Processu in deliberatione super Sententia diffinitiua, in eodem ferenda, tàm dictus Dominus Ioannes Franciscus Iubero dicti Processus & Causæ Relator, quàm cæteri Domini Locumtenentes concordes, fuerunt, & sunt opinionis & voti. Quod tenetur, & debet pronuntiare, Iurisfirmam oblatam, obtentam, & presentatam pro parte Petri Hieronymi Castillo Curatoris Philippi Castillo principalis Mathiæ de la Rosada Procuratoris, fore, & esse recipiendam, & admittendam, eamquè recipi, & admitti debere quoad omnia Grauamina in Cedula Grauaminum pro eius parte oblata, deducta, & articulata: & reformando sententiam Iudicis aquo, mandare vendi domos in fine Petitionis pro parte dicti Curatoris coram Iudice à quo oblatæ confrontatas, & designatas, & de precio illarum satisfieri dicto Curatori, nomine curatorio prædicto, de quantitate

duodecim mille solidorum Iaccensium, ratione Cõmandæ in eadem petitione mentionatæ, vna cum expensis taxandis: & residuum prætij mandare restitui Licentiato Dominico Laporta & Cortès principali Michaelis Hieronymi de Rios procuratoris; eidem silentium perpetuũ imponendo: Cætera supplicata locũ non habere. EX EO, & aliàs, quoniam constat, Michaelem de Armillas se obligasse, mediãte instrumento Cõmandæ, in fauorem Philippi Castillo, in quantitate duodecim mille solidorum Iaccensium, Philippumquè minorem eius filium esse sui patris hæredem. Ac etiam constat de dominio dicti Michaelis obligati, & sic merito declaratur, bona supradicta esse obnoxia dictæ Commandæ, & mandantur vendi in solutionem eiusdem. NEQVE obstant quæ in contrarium adducuntur. Nam primum, quod coram Iudice aquo non fuit probatum, Philippum minorem esse filium legitimum Philippi Patris, quod vt ei succesisset abintestato requirebatur; cùm enim eodem modo quo filiatio fuit articulata, legitimè per testes sit probata in eo Processu, hinc resultat Dilema ineuitabile. Quòd, aut est articulata filiatio cum qualitate legitimitatis aut non. Primo casu, iam fuit eodem modo probata, & hoc sufficit. Secundo verò casu, iam est in hac instantia dicta qualitas legitimitatis probata, & sic in vtroque defuit pars conuenta. DEINDE non obstat, quod dominium Michaelis obligati non videtur legitimè probatum, cùm non constet de eius, vel suorum antecessorũ possessione per triginta Annos, aut de alio titulo sufficienti ad translationem dominij. Nam respondetur, pro parte dicti Philippi minoris in sua petitione possessionem triginta annorum fuisse articulatam, sed cùm in defensionibus ipsius conuenti expresè articularetur, dicta bona apprehensa ad Doctorem Ioannem de Armillas pertinuisse, ab eoquè ius & causam habere: & postea pro parte eiusdem actoris replicetur & exibeatur legitimum titulum Donationis concessæ ab eodem Ioanne in fauorem Michaelis obligati, non fuit postea necessarium aliam probationem dominij adducere præter ipsam Donationem; nec opus erat in Petitione eam deducere: quia in ea iam fuit articulatum dominium cum possessione triginta annorum, & alijs titulis, quod forte aliter probasset, nisi ei de dominio dicti Ioãnis fuisset obiectum. Vnde, cum eius inclusione postea legitimè dominium obligati potuit probare, & probauit, nec potest actori quæstionem dominij reus ipse refricare. MINVS momenti habet quod pro parte

re eiusdem conuenti obijcitur, non fuisse exhibitum in hoc processu Instrumentum Commandæ supradictum, neque in Copia processus Iudicis aquo eiusdem Commandæ Copiam reperiri. Facilis enim est ocursus: Nam, cum apud eundem Iudicem aquo legitimè, dictum instrumentum Cōmandæ fuerit exhibitum, faciendo fidem de quodā Processu in quo originaliter, & tunc erat, & nunc reperitur, non erat amplius exibendum in hoc processu: sed satis fuit per Compulsam postea dictum processum ad posse nostrū iuxta forales dispositiones adducere. RVRSVS, non obstant nonnulla prætensa Cōmissa facta per duos Vicarios Parrochiæ Sancti Petri eiusdem Ciuitatis ad quos dominium directum eorundem bonorum pertinere omnes fatentur, & ex processu legitimè resultat. Nam primum, quod Anno 1597. Procurator actoris in Processu Cisterno litispendentiæ confessus est à Domino directo factum fuisse, & eodem, eadem bona ad tributum de nouo concesisse Mariæ Morlanos, ex quo pars conuenta contendit, ex confesione actoris, bona apprehensa libera remanere à prædicta obligatione Cōmandæ. Respondetur enim, dictam Mariam Morlanos, fuisse tempore dictæ Tributationis, & nunc, esse vxorem dicti obligati: vnde saltem dimidia pars dictorum bonorum ad eum pertinet, & est illorum Administrator, dum viuit; & per consequens adhuc sunt dicta bona subiecta obligationi dictæ Cōmandæ, & debent vendi, sine præiuditio tamen vxoris, suis loco, & tempore. Et vlterius licet pro parte actoris dictum Cōmissum fuerit narratum, ex documentis tamen exibitis constat, non fuisse factas eius virtute debitas diligentias, & sic de eius circumductione, pariterquè iustitia potest dubitari. VLTERIVS minus obstat aliud Commissum factum Anno 1610. Quia legitimè probatum extat, Canones solutos fuisse, quorum ob cessationem solutionis factum fuerat, nec consensus Mariæ Morlanos, quæ tanquam viduæ se gestabat, vt propositio domini directi reciperetur in Processu Mariæ Morlanes, illo anno actitato, quidquam operari potest, cùm de vita eius viri, & de solutione Canonum debitorum legitimè in præsenti processu constet. PRAETEREA, nec aliud Commissum factum anno 1619. alicuius est momenti. Nam, cùm dominus directus paulò ante Commissum factum laudauerit quandam Venditionem domus de qua agitur, & ratione luismi, quantitatem sibi debitam recepisse confessus fuerit, non potuit ob defectum solutionis Canonum ante Venditionem de-

decursorum, neque ex aliqua causa antecedenti bona in Commissum incidisse declarare. Vltra, quod non apparet de aliqua diligentia facta virtute dicti Commissi; & noua Tributatio concessa fuit in fauorem eiusdem possessoris, quod non leuem fraudis suspitionem inducit. DENIQVE non obstat vltimum Commissum anni 1621. Quia cum factum fuerit propter obligationem Censualis supra mentionati concessi, & formati, anno 1596. in vita alterius Domini directi, eius successor non potest caducitatem declarare, & ipse Dominus directus commissans laudauit, quandam Venditionem postea factã per Dominum vtilem: ex quo à Commisso antecedenti videtur recessisse, & aliàs Attentis contentis.

*Ioannes Martinus de Mezquita*
*Curiæ Domini Iustitiæ Aragonum*
*Secretarius.*